

Policydokument

Tobaksprevention

TANDLÄKARFÖRBUNDET ANSER

Att patienten alltid ska tillfrågas om tobaksvanor och att svaret ska journalföras.

Att tandläkaren ska bistå patienten med faktakunskaper om tobak och dess skadeverkningar.

Att tandläkaren på ett enkelt sätt ska kunna förmedla kontakt till stöd i att sluta använda tobak till de patienter som så önskar.

Att tandläkaren där så är aktuellt ska informera om nikotinläkemedel.

Att mer forskning bedrivs om tobaks-/nikotinprodukters hälsoeffekter.

Att tobakspreventivt arbete i tandvården ska ersättas på samma villkor som i primärvården och vara ekonomiskt likvärdigt för patienten.

BAKGRUND

Tobaksbruk är utan tvekan ett av de största hoten mot människors hälsa. I Sverige dör varje år uppskattningsvis omkring 12 000 människor i sjukdomar som orsakats av rökning.¹ Omkring 200 personer per år avlider av skador de fått av passiv rökning.² Många fler drabbas av livskvalitetssänkande sjukdomar.

När det gäller skador och sjukdomar i munnen som orsakas av rökning finns flera exempel. Parodontal sjukdom och cancer i munhålan är vanligare hos rökare än hos icke-rökare.³

Även nikotinbruk i andra former, såsom snus, är diskutabelt ur hälsosynpunkt. Det finns därför goda skäl att se allvarligt på nikotinbruk i alla dess former. Sveriges Tandläkarförbund önskar mer forskning om dessa nikotinprodukters hälsoeffekter, framför allt i longitudinella studier.

¹ Socialstyrelsen (2014) *Registeruppgifter om tobaksrökningens skadeverkningar*.
<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19371/2014-3-4.pdf> [hämtad 2016-02-10]

² Cancerfonden, *Rökning*. <https://www.cancerfonden.se/livsstil/rokning> [hämtad 2016-02-10]

³ SBU (2002) *Rökning och ohälsa i munnen*.

Under 2016 beslutade regeringen att arbetet med en samlad strategi för alkohol-, narkotika, dopnings- och tobakspolitik ska fortsätta under 2016-2020. Strategin, som inleddes under perioden 2011 – 2015, anger mål och inriktning för hur samhällets insatser på bland annat tobaksområdet ska genomföras, samordnas och följas upp. I strategin ställer sig regeringen bakom projektet "Tobacco Endgame" som har som mål att mindre än 5 % av befolkningen ska röka år 2025. Den förnyade strategin har även ett tydligare fokus på jämställdhet och jämlikhet och ett stärkt barn- och ungdomsperspektiv vilket ska genomsyra arbetet på alla nivåer.

TANDLÄKARENS ROLL

Tandläkare möter sina patienter genom hela livscykeln och, till skillnad från många andra yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården, möter tandläkare de flesta av sina patienter på regelbunden basis. Skador i munnen som är orsakade av tobak är dessutom direkt synliga och lätta att visa. Tandläkare har därmed en unik möjlighet att påverka patienterna och att bidra till det tobakspreventiva arbetet.

Ett problem med det tobakspreventiva arbetet för tandvården är att det saknas ersättning för insatser mot tobaksbruk. Några landsting erbjuder tobaksavvänjning inom tandvården på samma villkor som inom primärvården, men på de flesta håll får tandvården ingen ersättning för tobakspreventivt arbete. Sveriges Tandläkarförbund önskar att det för patienten ska vara ekonomiskt likvärdigt oavsett var inom hälso- och sjukvården tobaksavvänjningen sker.

SYFTE OCH MÅLSÄTTNING

Sveriges Tandläkarförbund och dess medlemmar ska ta sin del av ansvaret för det tobakspreventiva arbetet i samhället. Syftet med Sveriges Tandläkarförbunds policy för tobaksprevention är att peka ut riktningen för hur Sveriges Tandläkarförbund ska arbeta för att förebygga och minska tobaksanvändningen samt att policyn ska utgöra ett stöd och en rekommendation till förbundets medlemmar i deras arbete med tobaksprevention. Målsättningen är att tandläkarna som yrkeskår ska bidra till att förebygga och minska bruket av tobak.

TANDLÄKARFÖRBUNDETS STRATEGIER

[Att](#) förmedla informationsmaterial om tobak, tobakens skadeverkningar och tobaksavvänjning till förbundets medlemmar.

[Att](#) lyfta fram tandläkarnas och tandvårdens nyckelroll i det tobakspreventiva arbetet.

[Att](#) samverka med andra folkhälsoaktörer.

[Att](#) skapa debatt och opinion.

Beslut taget: 2008-08-29

Senast reviderad: 2016-03-10